

Regionaal Programma Volwasseneneducatie Arbeidsmarktregio Amersfoort 2024

gemeente Baarn

Gemeente
Bunschoten

Gemeente Leusden

Gemeente
Soest

Gemeente
Woudenberg

Inhoud

1.	Volwasseneneducatie.....	4
1.1	Laaggeletterdheid en volwasseneneducatie.....	4
1.2	Doelgroep.....	5
1.2.1	Soorten educatie.....	5
1.2.2	NT1.....	6
1.2.3	NT2.....	6
1.3	Rol gemeenten en contactgemeente.....	6
1.4	Regionale en lokale component.....	6
2.	Wettelijk kader.....	7
2.1	Wettelijk kader: Wet educatie en beroepsonderwijs.....	7
2.1.1.	Overige educatie.....	7
2.1.2	Formeel en non-formeel aanbod.....	7
2.1.3	Kwaliteit.....	7
2.2	Context.....	7
2.2.1	DigiTaalhuizen.....	7
2.2.2	Bestuurlijke afspraken 2020-2024.....	8
2.2.3	Stelselwijziging inburgering.....	8
2.3	Financiën.....	9
2.3.1	Specifieke Uitkering.....	9
2.3.2	Decentralisatie uitkering.....	9
2.3.3	Financiering DigiTaalhuizen.....	9
3.	Regionale Samenwerkingsagenda.....	9
3.1	Bereik NT1.....	10
3.1.1	Inleiding en probleemstelling.....	10
3.1.2	Wat willen we bereiken?.....	10
3.1.3	Wat gaan we daarvoor doen?.....	11
3.2	Kwaliteit non-formeel aanbod.....	11
3.2.1	Inleiding en probleemstelling.....	11
3.2.2	Wat willen we bereiken?.....	11
3.2.3	Wat gaan we daarvoor doen?.....	11
3.3	Monitoring bereik en resultaten.....	12
3.3.1	Inleiding en probleemstelling.....	12
3.3.2	Wat willen we bereiken?.....	12
3.3.3	Wat gaan we daarvoor doen?.....	12
3.4	Samenwerking.....	12

3.4.1 Ambtelijk	12
3.4.2 Bestuurlijk.....	13
4. Lokaal aanbod	13
4.1 Amersfoort	13
4.2 Baarn, Bunschoten en Soest.....	13
4.2.1 BBS.....	13
4.2.2 Baarn	13
4.2.3 Bunschoten.....	14
4.2.4 Soest	14
4.3 Leusden	14
4.4 Nijkerk	15
4.5 Woudenberg.....	15

1. Volwasseneneducatie

Om zelfstandig en actief deel te kunnen nemen aan de maatschappij zijn basisvaardigheden nodig: een goede beheersing van de Nederlandse taal, een basisrekenvaardigheid en digitale vaardigheden. Mensen die deze basisvaardigheden niet beheersen noemen we laaggeletterden. Naar schatting zijn 2,5 miljoen Nederlanders laaggeletterd.¹ In regio Amersfoort gaat het om gemiddeld 8% van de inwoners. Zij lopen door hun beperkte basisvaardigheden tegen allerlei problemen aan, online en offline.

Laaggeletterden komen bijvoorbeeld vaker in de bijstand, en hebben vaker een ongezonde levensstijl waardoor ze vaker naar de huisarts of naar het ziekenhuis moeten. Ook lopen laaggeletterden door lagere taal- en rekenvaardigheden jaarlijks inkomsten mis, en kan laaggeletterdheid zelfs een oorzaak zijn van leven in armoede.

In dit Regionaal Programma Volwasseneneducatie 2024 beschrijven wij, de gemeenten binnen de arbeidsmarktregio Amersfoort, hoe wij het komende jaar volwasseneducatie willen inzetten bij de aanpak van laaggeletterdheid in onze regio.

Dit programma is inhoudelijk een voortzetting en actualisering van het Regionaal Programma Volwasseneneducatie (RPVE) 2020-2023 en de bijbehorende Subsidieregeling Volwasseneneducatie (SVE) 2020-2023. We kiezen voor een eenjarig programma omdat we nog in afwachting zijn van bestuurlijke afspraken met het Rijk voor de jaren 2025-2028.

1.1 Laaggeletterdheid en volwasseneneducatie

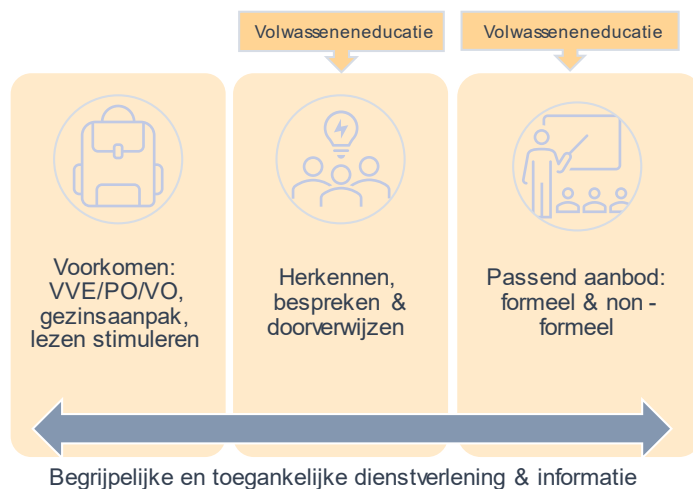
Onder volwasseneneducatie verstaan we het aanbod van formeel en non-formeel onderwijs voor laaggeletterde, niet-inburgeringsplichtige volwassenen. Vanuit de Wet educatie en beroepsonderwijs (hierna: WEB) ontvangen gemeenten budget om dit aanbod vorm te geven. Doel van de inzet op volwasseneneducatie is om de basisvaardigheden van de doelgroep op een zodanig peil te brengen dat zij in staat zijn om, mede gebruikmakend van alledaagse digitale technologie, te communiceren en deel te nemen aan de maatschappij. Dit moet leiden tot zelfredzaamheid van de inwoners op sociaal en professioneel terrein, en tot maatschappelijke inclusie.

Volwasseneneducatie is een belangrijk onderdeel van de aanpak laaggeletterdheid door gemeenten. Andere interventies binnen de aanpak laaggeletterdheid zijn bijvoorbeeld Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE), Bibliotheek op School, en andere programma's ten behoeve van het voorkomen en vroegtijdig verhelpen van laaggeletterdheid onder kinderen en jongeren vanuit het Onderwijsachterstandenbeleid.

In dit plan beperken we ons tot de volwasseneneducatie voor niet-inburgeringsplichtigen. De lokale gemeenten zijn verantwoordelijk voor het vormgeven van de brede aanpak laaggeletterdheid, waar de volwasseneneducatie een onderdeel van is.

¹

Aanpak laaggeletterdheid

Figuur 1. Aanpak laaggeletterdheid en de plek van volwasseneneducatie daarin

1.2 Doelgroep

De doelgroep van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) zijn laaggeletterde volwassenen, die niet (meer) inburgeringsplichtig zijn. Formeel is iemand laaggeletterd als zijn/haar/hun niveau onder het eindniveau van het vmbo ligt, te weten onder referentieniveau 2F. De WEB beschrijft de doelstelling van volwasseneneducatie als volgt: “Educatie is gericht op bevordering van de zelfredzaamheid van volwassenen en sluit waar mogelijk aan op het ingangsniveau van het beroepsonderwijs. Educatie omvat activiteiten op het niveau van het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs.” (zie ook hoofdstuk 2: Wettelijk kader)

1.2.1 Soorten educatie

Binnen de volwasseneneducatie bestaat een onderverdeling tussen onderwijs aan volwassenen met Nederlands als moedertaal (NT1) en educatie aan anderstaligen (NT2). NT1'ers beheersen mondeling de Nederlandse taal (redelijk) goed, maar hebben problemen met lezen en schrijven. NT2 richt zich op anderstaligen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen. Deze groepen – en mensen die zich in het grijze gebied ertussen bevinden – hebben baat bij verschillende soorten educatie.

Binnen de volwasseneneducatie kunnen ook alfabetiseringstrajecten worden aangeboden gericht op de Nederlandse taal. Deze categorie kan worden onderverdeeld in ANT1 voor mensen waarvoor Nederlands de moedertaal is en ANT2 voor mensen waarvoor Nederlands een tweede taal is. De meeste laaggeletterden zijn geen analfabeten. Slechts een kleine groep, ongeveer 2,5%, kan niet of nauwelijks (technisch) lezen en schrijven.

Een veel grotere groep heeft moeite met lezen en schrijven als de teksten ingewikkelder worden, bijvoorbeeld als ze informatie uit een tekst moeten afleiden die er niet letterlijk in staat. Sommigen, dyslectici bijvoorbeeld, ervaren problemen met het snel herkennen van woorden of het correct spellen. De meeste laaggeletterden hebben meer moeite met schrijven dan met lezen. En vaak wordt ook de omgang met de computer, het internet en de mobiele telefoon als lastig gezien.

In de Subsidieregeling maken we alleen onderscheid naar NT1 en NT2 als subdoelgroepen. Daaronder mogen ook ANT1 (=NT1) en ANT2 (=NT2) subdoelgroepen vallen.

1.2.2 NT1

Meer dan de helft van de laaggeletterden is in Nederland naar de basisschool geweest en heeft Nederlands als eerste taal (bron: [stichting Lezen en Schrijven](#)). Sommigen hebben zelf niet door dat ze laaggeletterd zijn, anderen hebben er manieren op gevonden om ermee om te gaan of ervaren een stigma en daardoor een hoge drempel om er iets aan te doen. Dat maakt dat deze mensen – in al hun onderling verschillende leeftijden en leefsituaties – moeilijk te bereiken zijn. Landelijk – en ook in onze regio – zijn gemeenten dan ook zoekende hoe we, zonder stigma, mensen kunnen ondersteunen in het ontwikkelen van basisvaardigheden. Uit de evaluatie van de periode 2020-2023 hopen we lessen te trekken voor de periode 2025-2028, waarvoor het Rijk en de VNG bestuurlijke afspraken aan het voorbereiden zijn.

1.2.3 NT2

Een minderheid van de laaggeletterden heeft Nederlands als tweede taal. De term NT2 verwijst naar het taalonderwijs aan mensen met een andere moedertaal dan het Nederlands, waarbij het doel van dit onderwijs is dat zij de Nederlandse taal (verder) verwerven.

1.3 Rol gemeenten en contactgemeente

De WEB geeft elke gemeente de opdracht om een educatieaanbod te verzorgen waarmee voldoende aandacht wordt gegeven aan alle benoemde doelgroepen binnen volwasseneducatie. Amersfoort is contactgemeente voor de arbeidsmarktregio Amersfoort, en ontvangt de regionale WEB-middelen van het Rijk. Vanuit de rol van contactgemeente heeft Amersfoort de volgende wettelijke taken:

- het opstellen van een samenwerkingsovereenkomst en een regionaal programma;
- verantwoordelijk voor een juiste besteding van het regionaal budget.

Zowel het Regionaal Programma Volwasseneneducatie als de Subsidieregeling Volwasseneneducatie moeten door het college van Amersfoort – als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio – worden vastgesteld.

De gemeenten in de regio hebben zelf de verantwoordelijkheid om te zorgen voor inzicht in de vraag naar taal- en rekenonderwijs onder hun inwoners. Verder zijn gemeenten zelf verantwoordelijk voor:

- het onderzoeken of er voldoende lokale of bovenlokale aanbieders zijn voor het gewenste aanbod;
- het leveren van verantwoordingsinformatie die de centrumgemeente nodig heeft voor de verantwoording aan het ministerie;
- het bepalen of zij al dan niet een eigen financiële bijdrage van deelnemers vragen.

1.4 Regionale en lokale component

We vinden het belangrijk dat het aanbod volwasseneneducatie past bij de vraag die er in iedere regiogemeente afzonderlijk speelt, en complementair is aan de andere interventies binnen de lokale aanpak laaggeletterdheid. Daarom is, net als voorgaande jaren, ons uitgangspunt dat iedere regiogemeente als eerste verantwoordelijk is voor het organiseren van het lokale aanbod volwasseneneducatie. Hiertoe verdelen we de middelen (zie §2.3). Het lokale aanbod staat beschreven in hoofdstuk 4.

Daarnaast constateren we een paar aandachtspunten met betrekking tot volwasseneneducatie waar elke regiogemeente mee te maken heeft, zoals het beperkte bereik onder de NT1-groep. We zien meerwaarde in regionale samenwerking op deze aandachtspunten; het lokale aanbod blijft wel de basis. De regionale samenwerkingspunten staan beschreven in hoofdstuk 3.

2. Wettelijk kader

2.1 Wettelijk kader: Wet educatie en beroepsonderwijs

De Wet educatie beroepsonderwijs (WEB) is er om een verbetering mogelijk te maken van taal- en rekenvaardigheid en digitale vaardigheid van volwassenen die deze basisvaardigheden onvoldoende beheersen en die niet-inburgeringsplichtig zijn. Het accent ligt daarbij op taal en de aanpak van analfabetisme en laaggeletterdheid. De WEB gaat over verschillende vormen van beroepsonderwijs en volwasseneneducatie. In de WEB komen opleidingen voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo) en opleidingen gericht op de Nederlandse taal en rekenen aan bod.

2.1.1. Overige educatie

De middelen die de gemeente ontvangt in het kader van volwasseneneducatie betreft de zogenoemde 'overige educatie' en heeft alleen betrekking op de opleidingen gericht op de Nederlandse taal en rekenen (bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, onder b tot en met f, van de WEB). Sinds 2018 zijn ook opleidingen digitale vaardigheden bij ministeriele regeling toegevoegd aan de WEB. Dit programma heeft alleen betrekking op deze 'overige educatie'.

2.1.2 Formeel en non-formeel aanbod

De WEB-middelen mogen worden besteed aan formeel en non-formeel aanbod. Onder formeel aanbod verstaan we opleidingen waarbij een erkend diploma of certificaat wordt afgegeven. Onder non-formeel aanbod verstaan we cursussen die zonder diploma of certificaat wordt afgesloten. Het non-formele aanbod wordt vaak georganiseerd door of met inzet van vrijwilligers. De mogelijkheid om zowel formeel als non-formeel aanbod in te mogen zetten zorgt ervoor dat goed aangesloten kan worden bij de behoeften van de doelgroepen en de lokale context.

2.1.3 Kwaliteit

Zowel het formele als het non-formele aanbod zijn gebaseerd op de landelijk vastgestelde Standaarden en Eindtermen VE en de Eindtermen digitale vaardigheden VE1. De standaarden en eindtermen beschrijven de diverse niveaus voor de vaardigheden taal, rekenen en digitale vaardigheden. De kwaliteit van het formele aanbod wordt gecontroleerd door de Inspectie van het Onderwijs. De kwaliteit van het non-formele aanbod dient te worden getoetst door de gemeenten (zie ook §3.2). DigiTaalhuis Eemland heeft een kwaliteitskader non-formeel aanbod ontwikkeld, en de toepassing hiervan wordt gestimuleerd bij andere aanbieders.

2.2 Context

De volgende landelijke ontwikkelingen zijn relevant:

- Het ontstaan van DigiTaalhuizen (sinds 2015)
- Bestuurlijke afspraken 2020-2024
- Wetswijziging over Inburgering (sinds 2021)

2.2.1 DigiTaalhuizen

Sinds 2015 zijn Taalhuizen gestart, zo ook in onze regio. Inmiddels gebruiken we daarvoor de term: DigiTaalhuizen. Een DigiTaalhuis is een herkenbare, fysieke plek in een dorp of stad waar volwassenen beter kunnen leren lezen, schrijven, rekenen en omgaan met de computer. Een DigiTaalhuis wordt opgezet en onderhouden door lokale partners, samen met professionals en vrijwilligers. Binnen het non-formele aanbod nemen DigiTaalhuizen een steeds grotere rol in.

2.2.2 Bestuurlijke afspraken 2020-2024

Het Rijk en de VNG hebben in het kader van het programma Tel mee met Taal in september 2019 Bestuurlijke afspraken laaggeletterdheid 2020-2024 gemaakt. Deze betreffen integraal werken in het sociaal domein, hoger bereik van mensen met Nederlands als eerste taal, betere monitoring en een kwaliteitsimpuls.

De VNG heeft de bestuurlijke afspraken medio 2020 opgezegd vanwege te veel bureaucratie en geen zekerheid over de jaarlijkse indexering. Gemeenten werken wel door aan de doelen en het Rijk heeft de hiervoor bestemde decentralisatie-uitkering aanpak laaggeletterdheid meerjarig gegarandeerd, oplopend van € 5 miljoen in 2020 tot € 7,3 miljoen in 2024.

Het Regionaal Programma Volwasseneneducatie 2020-2023 in onze regio was al vastgesteld toen de afspraken werden opgezegd. Net als in andere regio's is de uitvoering van het programma voor zover mogelijk wel voortgezet.

2.2.3 Stelselwijziging inburgering

Omdat het vorige inburgeringsstelsel problemen kende – inburgeraars deden te lang over hun inburgering en de verbinding met participatie werd onvoldoende gemaakt – is de nieuwe Wet inburgering per 1 januari 2022 in werking getreden.

Kernpunten van de veranderopgave inburgering:

1. Het leidende principe is: iedereen doet mee, het liefst via betaald werk.
2. Gemeenten hebben de regie over de inburgering, en zijn verantwoordelijk voor het organiseren van een passend inburgeringsaanbod.
3. Gemeenten zorgen dat er een brede intake wordt afgenomen (waar mogelijk in het AZC) op basis waarvan een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP) wordt opgesteld.
4. De taaleis is verhoogd van A2 naar liefst B1.
5. Het ontzorgen van (bijstandsgerechtigde) statushouders voor een periode van zes maanden. De gemeente betaalt in de meeste gevallen in deze periode de vaste lasten. Het nieuwe stelsel gaat uit van drie mogelijke leerroutes:
 - a) Onderwijsroute, gericht op de overstap naar regulier vervolgonderwijs, met name voor jongeren;
 - b) reguliere route, gericht op het behalen van taalniveau B1 en kennis Nederlandse maatschappij;
 - c) Z-route, gericht op het zelfstandig worden door taal, bedoeld voor mensen met een beperkt leervermogen.

Omdat de taaleis is verhoogd, zijn mensen in de B1-route na hun inburgeringstraject in principe niet meer laaggeletterd. Dit ligt anders voor statushouders in de Z-route of statushouders die binnen de B1-route afschalen naar examens op A2-niveau. Als dit later alsnog nodig of wenselijk is voor een niet meer inburgeringsplichtige volwassene, staat volwasseneneducatie alsnog open tot niveau B1. Het is daarbij wel de vraag of dit alsnog lukt, als dit in het inburgeringstraject ook niet is gelukt.

2.3 Financiën

2.3.1 Specifieke Uitkering

Op grond van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) ontvangen contactgemeenten jaarlijks een specifieke uitkering volwasseneneducatie. De specifieke uitkering wordt nu zoveel mogelijk besteed via subsidies. Alleen de bibliotheek ontvangt als aanvrager namens het DigiTaalhuis de subsidie aan via de jaarlijkse begrotingssubsidie.

Subsidieplafonds zijn opgenomen in de Subsidieregeling. Mochten deze plafonds overschreden worden, omdat de aanvragen de beschikbare bedragen overschrijden, dan vindt een kwalitatieve beoordeling plaats volgens de bepalingen in de Subsidieregeling Volwasseneneducatie 2024. Mochten er juist bedragen overblijven omdat de aanvragen onder de plafonds blijven, dan kunnen middelen in de loop van het jaar, mits binnen voorwaarden van de WEB, nog via inkoop ten goede komen aan Volwasseneneducatie in de regio.

2.3.2 Decentralisatie uitkering

De overheid stelt van 2021 tot 2024 € 25 miljoen extra beschikbaar voor het verbeteren van basisvaardigheden. Het Rijk maakt deze uitkering elk jaar over aan de centrumgemeenten van de 35 arbeidsmarktregio's. De decentralisatie uitkering zetten we in voor het realiseren van de regionale doelstellingen en het ondersteunen van de regionale samenwerking. Jaarlijks stellen we hiervoor een begroting op. Mocht er onverhoopt budget overblijven, dan wordt dat onder de afzonderlijke gemeenten verdeeld volgens de veerdeelsleutel die we toepassen voor de WEB-gelden.

2.3.3 Financiering DigiTaalhuizen

Een DigiTaalhuis is een samenwerkingsverband van lokale organisaties die laaggeletterden werven en scholen. In onze regio hebben de bibliotheken een coördinerende rol. De bibliotheek vraagt subsidie aan voor Volwasseneneducatie ten behoeve van het DigiTaalhuis.

De bibliotheek ontvangt jaarlijks een begrotingssubsidie, om diverse soorten activiteiten uit te voeren die passen bij de vijf basistaken van een bibliotheek. Een daarvan is: het bieden tot mogelijkheden voor ontwikkeling en educatie. Het is passend en vanwege staatssteunregels noodzakelijk dat de bibliotheek bij de begrotingssubsidie eveneens de middelen voor volwasseneneducatie aanvraagt. Daarom staan de DigiTaalhuizen wel vermeld in het regionaal programma, maar niet in de subsidieregeling.

3. Regionale Samenwerkingsagenda

In de kamerbrief van 18 maart 2019 werden gemeenten opgeroepen om aan de slag te gaan met een ambitieus plan in de arbeidsmarktregio's: *“Uitgangspunt hierbij is dat elke arbeidsmarktregio, onder regie van de centrumgemeente en in samenwerking met relevante stakeholders en partners, aan de slag gaat met een eigen ambitieus plan, dat voorziet in een aantoonbare groei van het bereik passend bij de lokale en regionale situatie. Hierbij zal specifieke aandacht moeten zijn voor het bereiken van de groep NT1'ers, de kwaliteit van het aanbod en de gemeentelijke monitoring van het bereik en de resultaten.”*

In de arbeidsmarktregio Amersfoort herkenden we deze aandachtspunten, en daarom gaven we in het RPVE 2020-2023 al gehoor aan de landelijke oproep.

Net als in de periode 2020-2023 gaan we ook in 2024 in ieder geval op drie punten regionaal samenwerken:

1. Bereik NT1
2. Regionaal kwaliteitskader non-formeel aanbod
3. Monitoring bereik en resultaten In onderstaande paragrafen wordt per punt beschreven wat we willen bereiken, en wat we daarvoor gaan doen.

3.1 Bereik NT1

3.1.1 Inleiding en probleemstelling

Uit landelijke cijfers blijkt dat van de groep laaggeletterden het merendeel (56%) Nederlands als moedertaal heeft (NT1). Deze verhouding zien we echter niet terug in de deelnemers van ons aanbod: met ons aanbod bereiken we vooral de NT2-groep. Slechts enkele laaggeletterden die gebruik maken van ons aanbod behoren tot de NT1-groep. Mogelijke verklaringen hiervoor zijn dat we de NT2-groep beter in beeld hebben, en dat het gevoel van schaamte over laaggeletterdheid onder de NT1-groep veel groter is.

Net als de afgelopen jaren willen we het bereik onder de NT1-groep verbeteren. Om een verbetering te realiseren, dienen we

1. actief en gericht te werven onder NT1'ers, en
2. het aanbod aan te laten sluiten op de vraag van NT1'ers.

Punt 2 is de verantwoordelijkheid van de afzonderlijke gemeenten. Immers, iedere gemeente stelt zelf het lokale aanbod samen (zie hoofdstuk 4). Wel leren we van elkaars kennis en ervaringen. Met betrekking tot punt 1 werken we regionaal samen, in afstemming met de lokale partners zoals de Taalhuizen. Een belangrijke partner bij het bereik van de NT1-groep zijn werkgevers. In 2024 zetten we daarom in op het versterken van de samenwerking met werkgevers.

NB Bij onze wervingsacties waken we nadrukkelijk voor problematisering: als een laaggeletterde geen problemen ondervindt van het feit dat hij/zij/hen moeite heeft met taal, rekenen of digitale vaardigheden, bijvoorbeeld omdat hij/zij/hen wordt geholpen door iemand in het netwerk, dan maken wij er ook geen probleem van. We richten ons op de laaggeletterden die daadwerkelijk problemen ondervinden van hun laaggeletterdheid, bijvoorbeeld bij het solliciteren, of het begrijpen van brieven van de gemeente, scholen en andere organisaties.

3.1.2 Wat willen we bereiken?

- We vragen ervaringsdeskundigen ons te helpen bij het beter bereiken van NT1'ers vanuit concrete aandachtsgebieden, denk bijvoorbeeld aan jongeren & laaggeletterdheid, ouderen & laaggeletterdheid of gezondheid & laaggeletterdheid.
- In 2024 nodigen we minimaal drie nieuwe ervaringsdeskundige NT1'ers uit om zich te voegen bij de bestaande groep taalambassadeurs van Stichting ABC/provincie Utrecht. Zij kunnen helpen bij het begrijpelijk en toegankelijk maken van informatie, het beter aansluiten van aanbod en/of het werven van andere ervaringsdeskundige NT1'ers.
- Anno 2023 zijn er zeven werkgevers aangesloten bij het Taalakkoord. In 2024 sluiten 3 werkgevers in de regio zich aan bij het Landelijk Taalakkoord Werkgevers.

3.1.3 Wat gaan we daarvoor doen?

1. We werken samen met Stichting ABC, Stichting Lezen en Schrijven en andere samenwerkingspartners om meer ervaringsdeskundigen te werven als taalambassadeur.
2. We werken samen als gemeenten, aanbieders, samenwerkingspartners en/of werkgevers, om ervaringsdeskundige NT1'ers in te zetten bij concrete vragen voor begrijpelijk & toegankelijk maken van informatie, voor beter aansluiten van aanbod en/of voor het werven van andere ervaringsdeskundige NT1'ers.
3. Samen met het Leerwerkloket en Stichting Lezen en Schrijven motiveren we werkgevers om zich aan te sluiten bij het Taalakkoord. Het leerwerkloket is belast met de uitvoering van het Landelijk Taalakkoord Werkgevers. Wij vervullen de rol van ambassadeur. Vanuit die rol brengen we het thema aan de orde in onze gesprekken met werkgevers.
4. Gemeente Amersfoort heeft zich aangesloten bij het Taalakkoord Werkgevers. In 2024 houdt de gemeente Amersfoort een inspiratiesessie voor werkgevers om al aangesloten werkgevers met elkaar in verbinding te houden en nieuwe werkgevers te stimuleren zich eveneens aan te sluiten.
5. We voeren gezamenlijk campagne in de week van Lezen en Schrijven (vanaf Alfabetiseringsdag, 8 september).

3.2 Kwaliteit non-formeel aanbod

3.2.1 Inleiding en probleemstelling

In tegenstelling tot het formele aanbod is er voor het non-formele aanbod geen centraal toezicht of algemeen geaccepteerd kwaliteitskader. De onderwijsinspectie houdt immers enkel toezicht op de aanbieders van het formele, diplomagerichte aanbod.

DigiTaalhuis Eemland heeft een kwaliteitskader ontwikkeld voor non-formeel aanbod en werkt hiermee om de kwaliteit van de eigen activiteiten te monitoren en waar nodig bij te sturen. Dit kwaliteitskader wordt gebruikt voor het opzetten en bijsturen van activiteiten door professionals en vrijwilligers. Het kwaliteitskader is ook de basis voor een vragenlijst die aan deelnemers van het non-formele aanbod wordt gesteld.

3.2.2 Wat willen we bereiken?

- In 2024 werken non-formele aanbieders die subsidies ontvangen van meer dan €2.500 zoveel mogelijk met het kwaliteitskader non-formeel aanbod van DigiTaalhuis Eemland.
- In 2024 stimuleren we dat alle non-formele aanbieders die subsidies ontvangen van meer dan €2.500 een korte, eenvoudige vragenlijst gebruiken via Ervaringwijzer.

3.2.3 Wat gaan we daarvoor doen?

1. Het kwaliteitskader non-formeel aanbod van DigiTaalhuis Eemland wordt meegestuurd bij het verlenen van subsidiebeschikkingen als de subsidie meer dan €2.500 bedraagt. DigiTaalhuis Eemland deelt hierover, waar nodig of gewenst, kennis en ervaring met partijen.
2. De aanbieders krijgen toegang tot en begeleiding bij het toepassen van een korte, eenvoudige vragenlijst aan deelnemers via Ervaringwijzer. Dit instrument helpt om inzichtelijk te krijgen wat de activiteit/ het aanbod voor de deelnemer heeft betekend.

3.3 Monitoring bereik en resultaten

3.3.1 Inleiding en probleemstelling

We willen graag weten hoe effectief onze aanpak van laaggeletterdheid onder volwassenen is. Dat kunnen we op meerdere manieren monitoren. Oorspronkelijk was de bedoeling dat een vrij uitgebreide monitor direct vanaf 2020 zou gaan lopen via het CBS. In de praktijk bleek dit voor gemeenten niet haalbaar. Daarom werd gekozen voor een bescheiden monitor die via proefjaren ontwikkeld zou worden.

Als regio hebben we meegedraaid met de proefjaren van de [CBS monitor laaggeletterdheid](#). Het is de bedoeling dat de monitor in 2023 landelijk dekkend is. In onze regio leveren de aanbieders en gemeenten de gegevens aan bij Amersfoort als contactgemeente. De gegevens zijn dezelfde die we vragen aan aanbieders in het kader van begroting en verantwoording. Denk aan aantallen cursisten, enkele kenmerken van de cursisten en het niveau van de cursisten.

Daarnaast gebruikt gemeente Amersfoort als centrumgemeente de accountgesprekken met aanbieders om signalen bij te houden; denk bijvoorbeeld aan wel/geen wachtlijsten, beschikbaarheid docenten en vrijwilligers. Ook proberen we geen onnodige administratieve lasten te veroorzaken door de verzameling van data voor het CBS te combineren met verantwoordingsinformatie voor ons als centrumgemeente.

Nu we steeds meer data hebben, is het de kunst hier een goede analyse van te maken. In de praktijk willen we dus nog groeien in zowel de verzameling van de data als de benutting ervan.

3.3.2 Wat willen we bereiken?

- Dataverzameling voor CBS en verantwoordingsgesprekken lopen efficiënt samen en leveren bruikbare informatie op.
- Analyse van data leidt tot nuttige sturingsinformatie lokaal en regionaal.

3.3.3 Wat gaan we daarvoor doen?

1. Dataverzameling voor CBS en gevraagde verantwoordingsinformatie gemeente Amersfoort stroomlijnen.
2. Data analyse (laten) uitvoeren ten behoeve van evaluatie van het RPVE 2020-2023, met in het bijzonder aandacht voor de aanpak NT1 en kwaliteit non-formeel aanbod.

3.4 Samenwerking

De ambtelijke en bestuurlijke voortgang op de regionale samenwerkingspunten richten we als volgt in.

3.4.1 Ambtelijk

Er bestaat een ambtelijke werkgroep Volwasseneneducatie, waarin iedere gemeente vertegenwoordigd is. Amersfoort zit de werkgroep voor vanuit haar rol als contactgemeente voor de WEB-gelden. De werkgroep is verantwoordelijk voor de voortgang. Binnen die werkgroep verdelen we de taken.

Periodiek sluiten aanbieders hierbij aan. Dit gebeurt in elk geval twee keer per jaar, zoals in 2023 mee is begonnen.

3.4.2 Bestuurlijk

De wethouders ontvangen jaarlijks een rapportage die wordt geagendeerd in het Bestuurlijk Overleg Werk en Inkomen (BOWI). De rapportage bestaat uit inhoudelijke voortgangsinformatie met betrekking tot de samenwerkingspunten, de resultaten uit de landelijke monitor en het regionale kwaliteitskader, landelijke ontwikkelingen, een financieel overzicht en – indien van toepassing – sturingsvragen. Waar nodig vindt tussentijdse informatievoorziening plaats via de lokale routes.

4. Lokaal aanbod

4.1 Amersfoort

Volwasseneneducatie maakt een belangrijk onderdeel uit van de aanpak van laaggeletterdheid in Amersfoort. Deze aanpak staat beschreven in de notitie '*Sterke Basis! Aanpak Laaggeletterdheid Amersfoort 2020-2024*'.

Focuspunten voor de gemeente Amersfoort zijn:

1. Er is specifieke aandacht voor de NT1-groep zoals bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder a.
2. Het aanbod stemmen de aanbieders af op de doelgroep jongvolwassenen van 18 tot 27 jaar waar dat noodzakelijk is omdat zij gebruik maken van het aanbod.
3. Het aanbod is vraaggericht.
4. Het aanbod wordt bij voorkeur wijkgericht ingezet.
5. Het aanbod staat in relatie tot een of meerdere van de verschillende leefgebieden die de gemeente Amersfoort onderscheidt: Opvoeden & Opgroeien, Werk & Inkomen en Gezondheid.

In tegenstelling tot de afgelopen periode, is het DigiTaalhuis niet meer de plaats waar subsidies kunnen worden aangevraagd voor non-formeel aanbod. Wel behoudt het DigiTaalhuis de spilfunctie van het lokale taalaanbod en blijft het daarin coördinerend naar lokale samenwerkingspartners toe. Als het subsidieplafond overschreden wordt, heeft het DigiTaalhuis/Bibliotheek Eemland bij de beoordeling van subsidieaanvragen voor het non-formele aanbod, behalve bij de eigen aanvragen, een adviserende rol.

Voor formele educatie voor Amersfoort geldt dat er maximaal € 150.000 per aanvrager per jaar mag worden ingediend.

4.2 Baarn, Bunschoten en Soest

4.2.1 BBS

Baarn, Bunschoten en Soest hebben een samenwerking als 'BBS-gemeenten'. In 2024 blijven deze gemeenten gezamenlijk de focus leggen op de aansluiting met de inburgering en het verhogen van taalniveau ten gunste van maatschappelijke participatie en arbeidsparticipatie.

4.2.2 Baarn

De focus ligt op:

- Het vergoten van de taalvaardigheid van inwoners, waaronder anderstaligen, om daarmee hun leefwereld te vergroten;

- Het vergemakkelijken van aansluiting bij formele trajecten op niveau F1 en hoger.

De ultieme doelstelling is het vergroten van zelfredzaamheid en (beter) participeren en integreren in de Nederlandse samenleving.

4.2.3 Bunschoten

Volwasseneneducatie maakt een belangrijk onderdeel uit van het Integraal beleid van het sociaal domein in Bunschoten. Daarnaast staat het thema 'Aanpak laaggeletterdheid' jaarlijks op de Lokale Educatieve Agenda. We beogen zelfredzaamheid en kansgelijkheid te stimuleren. Daarnaast hechten we belang aan samenwerking en verbinding met andere betrokken maatschappelijke partners en potentiële vindplaatsen van zowel NT1 als NT2. Het DigiTaalhuis in de bibliotheek Bunschoten is de centrale plaats waar alles rondom taal is gebundeld en waar inwoners advies en informatie kunnen krijgen.

Speerpunten:

- Passend vraaggericht aanbod; met een sterke wens voor een locatie in Bunschoten;
- Ondersteuning bij een taalaanbod voor werknemers;
- Trainingen herkennen, signaleren en doorverwijzen van laaggeletterden.

4.2.4 Soest

In 2024 blijft gemeente Soest zich richten op de NT2 doelgroep. Daarnaast kijkt de gemeente in regioverband welke aanpak succesvol is als het gaat om het bereiken van de NT1 doelgroep en op het verbreden van kennis over signaleren en doorverwijzen van deze doelgroep. Net als in de voorgaande jaren, wil Soest de verbindingen met onderwijskansenbeleid versterken, waarbij de Nederlandse taal bij ouders en kinderen in samenhang versterkt wordt. Ook blijft de gemeente aandacht houden voor een betere monitoring en gebruik van het kwaliteitskader binnen het non-formeel aanbod.

4.3 Leusden

Focuspunten voor de gemeente Leusden zijn:

1. Er is specifieke aandacht voor de NT1-groep.
2. Er is specifieke aandacht voor computerlessen en digitale vaardigheden. Indien mogelijk worden taalambassadeurs ingezet.
3. Het aanbod is gericht op het behoud of herpakken van de eigen regie.
4. Het aanbod is aanvullend en waar mogelijk tijdelijk.
5. Het aanbod sluit aan bij de leefwereld van de inwoner.
6. Het aanbod is ontschot en heeft raakvlakken met andere domeinen.
7. Het aanbod is collectief waar mogelijk, individueel als dat het beste past.

Het DigiTaalhuis Leusden is de plek waar inwoners terecht kunnen met vragen over basisvaardigheden. Het is een inlooppunt voor volwassen laaggeletterden en vrijwilligers. Ook professionals (verwijzers) zijn op de hoogte van het aanbod dat het DigiTaalhuis te bieden heeft.

In tegenstelling tot de afgelopen periode is het DigiTaalhuis niet meer de plaats waar subsidies kunnen worden aangevraagd voor non-formeel aanbod; dat kan voortaan direct bij de gemeente Amersfoort. Wel behoudt het DigiTaalhuis de spilfunctie van het lokale taalaanbod en blijft het daarin coördinerend naar lokale samenwerkingspartners toe.

4.4 Nijkerk

Voor Nijkerk geldt, aanvullend op de Regionale Samenwerkingsagenda:

- Er is specifieke aandacht voor de NT1-groep zoals bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder a in de Subsidieregeling;
- De aanvrager participeert in het proces om te komen tot een brede aanpak laaggeletterdheid in de gemeente Nijkerk.

4.5 Woudenberg

In de gemeente Woudenberg is het beleid vormgegeven vanuit het concept positieve gezondheid (Beleidskader Sociaal Domein 2019-2022 en Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein 2019-2020). Volwasseneneducatie valt onder het rad sociaaleconomische status. Dit is een van de raderen waaraan kan worden gedraaid om de kwaliteit van leven en de zelf- en samenredzaamheid te verbeteren.

Focuspunten voor de gemeente Woudenberg zijn:

1. Inzet op het non-formele aanbod zodat er een grotere doelgroep kan worden bereikt.
2. Er is specifieke aandacht voor de NT1-groep zoals bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder a van de Subsidieregeling.
3. De verbinding en samenwerking aangaan met andere partijen.
4. Binnen het beschikbare budget op zoek gaan naar uitbreiding van het aanbod zoals stimuleren taalvaardigheid van ouderen, opzetten van hulpplein voor mensen die hun digitale vaardigheden willen verbeteren.
5. Belang van goede samenwerking met de vrijwilligers van het Studiecentrum/ Taalcafé.